

#ANKLAGER

ANKLAGEMYNDIGHEDENS MAGASIN

På live-tv skal
du være tydelig

Det skal være
ordentligt

Jeg ser jo
dedikationen og
ansvarsfølelsen
overalt

At lede gennem
ledere kræver
tydelighed

Det handler om
retfærdighed

Dedikation er
nødvendigt

Det er tilladt at
have ambitioner

Indhold

#ANKLAGER · ANKLAGEMYNDIGHEDENS MAGASIN

Alma

Den uskyldige tjenestepige Alma Bondesen udløste retsreformen, der skabte den uafhængige anklagemyndighed. Læs historien om strudsejeren, som blev til en hel anklagemyndighed.

SIDE 40

Farven lilla

Lilla er anklagemyndighedens grundfarve. Lilla var antikkens herskerfarve, og farven er kendt gennem 4.000 år.

SIDE 24

Talentprogram

Senioranklager Maja Engfred har lært, at man sjældent udvikler sig uden at komme ud af komfortzonen.

SIDE 34

Karin D. Thostrup
gik fra forsvarsadvokat til anklagemyndigheden for at stå på den rigtige side.

SIDE 18

Lilje Jacobsen
har brug for en vis perfektionisme, så det kan blive ordentligt.

SIDE 22

Ole Hasselgaard
foretrækker faktisk at gå i hættetrøje.

SIDE 10

Stig Fleischer
har lært, at med terrørsager følger pressens interesse med.

SIDE 8

Maja B. Rasmussen
ved, hvorfor hun arbejder i anklagemyndigheden.

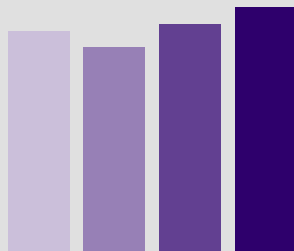
SIDE 32

Heidi Ann Dearman
gør en forskel for både ofre og forbydere.

SIDE 28

Danni Richter Larsen
ofrer gerne noget for at blive rigtigt dygtig.

SIDE 38

Tal

Mere effektiv, mere attraktiv. Tal og fakta om anklagemyndigheden.

SIDE 20

Anklagerkappens historie

Christian V indførte anklagerkappens kapper, der stadig bliver brugt i landsretterne og Højesteret.

SIDE 30

#ANKLAGER
ANKLAGEMYNDIGHEDENS MAGASIN

RIGSADVOKATEN

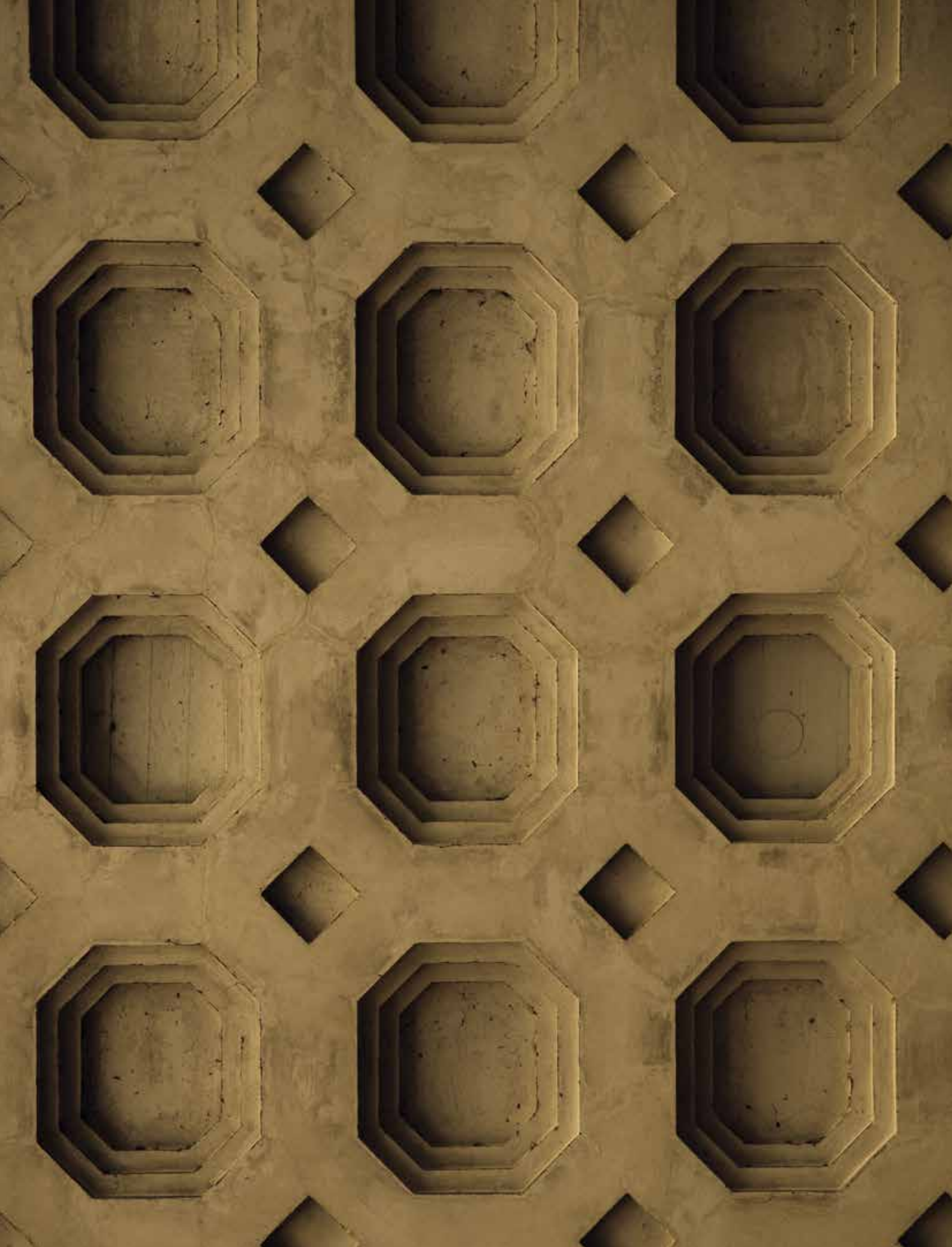
Udgivet af: Rigsadvokaten 2015
Redaktør: Mikkel Thastum

Design og produktion:
Datagraf Communications

Tekster af: Thomas Hee og Frank Stokholm

Fotos: Thomas Tolstrup, Polfoto, Oskar Johansen/
Guldborgsund stadsarkiv, Arbejdermuseet

Vi arbejder for **retfærdighed**

I anklagemyndigheden arbejder vi hver dag med at skabe retssikkerhed og sikre, at straffesager altid bliver behandlet på en retfærdig måde. Vores kerneopgave er at retsforfølge strafbare forhold, og vi bidrager til, at Danmark er et af verdens førende retssamfund. Vi sørger for, at skyldige bliver draget til ansvar, og at uskyldige ikke bliver retsforfulgt. Og vi behandler alle mennesker og sager ud fra høje idealer om objektivitet, uafhængighed og integritet.

Anklagemyndigheden er en gammel institution grundfæstet i dybe værdier. Vi har samtidig en udviklingskultur, hvor vi hver eneste dag tilstræber at

forbedre og forny os – netop for at bevare vores værdigrundlag. Vi er stolte af, at Danmark er blandt de lande, hvor befolkningen har den højeste tiltro til straffesystemet. Du kan kende os på kvaliteten af vores arbejde. Vi ser det nemlig som et kald, hvor ordentlighed er selve meningen med vores virke. Du kan også kende os på vores tydelighed i alt, hvad vi siger og gør, sådan at du oplever, at vi kommunikerer og er til stede på en relevant, rettidig og troværdig måde. Og du kan kende os på vores dedikation, fordi vi faktisk elsker vores arbejde, og fordi vi er en del af et stærkt fællesskab med dygtige og ambitiøse mennesker. ●

VI ARBEJDER FOR

Retfærdighed

ORDENTLIG

Ordentlighed i anklagemyndigheden

betyder, at du og samfundet kan regne med, at vi tilstræber den højest mulige kvalitet i vores arbejde. Når vi beslutter at strafforfølge en person eller en virksomhed, skal der derfor være et ordentligt grundlag for det. Vi er også optaget af, at ofre for forbrydelser bliver ordentligt behandlet. Sådan er et trygt retssamfund. Kvaliteten betyder, at du altid kan have tillid til, at vi arbejder med en ordentlighed, der aldrig bliver umoderne. Vi gør os umage, vi er ansvarlige, og vi går aldrig på kompromis med den integritet, der er retssamfundets centrum. Og vi tilstræber hele tiden at prioritere rigtigt og dermed bruge vores kræfter på den bedst mulige måde.

TYDELIG

Tydelighed i anklagemyndigheden

betyder, at du som borger, aktør i en straffesag eller samarbejdspartner skal opleve, at vores kommunikation handler om at skabe sammenhæng og perspektiv i alt, hvad vi siger og gør. Vi kan i sagens natur ikke være åbne om alt, men vi er overbeviste om, at der skal være inspirerende og relevante fortællinger om, hvordan vi udfører vores arbejde. Anklagemyndigheden skal derfor i forhold til omverdenen være relevant og synlig gennem en ærlig, troværdig og tydelig kommunikation, og vi lægger vægt på at være aktive og tilgængelige overalt, hvor det er relevant.

DEDIKERET

At vi er dedikerede i anklagemyndigheden, betyder, at vi faktisk ikke ser vores arbejde blot som et job. Det er mere end det. Det er en attraktiv arbejdsplads for mere end tusinde dygtige medarbejdere. Det er en karriere, der kan føre til alt muligt. Og anklagemyndigheden er et stærkt fællesskab med fokus på hele tiden at udvikle kvaliteten af vores arbejde, rekruttere de dygtigste og mest dedikerede kolleger – og sammen gøre en forskel, der er med til at sikre, at vi har et af verdens førende retssamfund.

»På live-tv skal du være tydelig.«

Stig Fleischer, specialanklager

»Det giver altid lidt sommerfugle i maven, for på live-tv skal du være tydelig. Men i dag er jeg tryk ved at gå på tv. Medietræningen har givet noget, men det er især erfaringen, som gør det. Når du som anklager er specialiseret i terrorsager, voldtægtssager og drabs-sager, så følger offentlighedens interesse med. Selvfølgelig skal vi give tydelige svar på journalisternes spørgsmål, når vi kan. Da jeg var fuldmægtig i Justitsministeriet, tog kom-

munikationsrådgiverne sig typisk af den slags. Heller ikke i mine år i PET var udadvendt kommunikation en naturlig del af jobbet. Men i dag ligger opgaven hos mig, som den ligger hos enhver anklager, der fører en sag. Nogle retsmøder er for lukkede døre, andre er åbne, og det er anklageren på sagen, som bedst kan overskue, hvad der kan siges offentligt til journalister. At kommunikere tydeligt i pressen er en del af jobbet.« ●

Manden i samfundsmaskinen

Når du er fra Vestbyen i Vejle, bliver du opmærksom på, hvad det er for et samfund, der giver muligheder til alle. For rigsadvokat Ole Hasselgaard er arbejdsopgaven mere end en karriere.

AF FRANK STOKHOLM

»Vi skal have respekt for de mennesker, som vi har med at gøre.«

Rigsadvokaten modtog ideen med en vis skepsis. Et længere interview, som godt nok skulle handle om anklagemyndigheden og dens værdier, men også om ham selv. Tilmed afviklet hjemme i privaten, ikke bare på kontoret. Søger man i artikelbaser og på nettet, er der ganske mange artikler med udtalelser af Ole Hasselgaard og enkelte, som ridser karrieren op, når den ene eller anden forfremmelse har bragt ham i offentlighedens søgelys. Men mennesket Ole Hasselgaard? Ungkarl, bor på Frederiksberg, løber. Punktum.

Sådan passer det ham bedst, selvom han godt forstod argumentet om, at der nok er en medarbejder eller to, som gerne lige vil have lidt mere bredde på mennesket i chefstolen. Og at det formentlig også er lettere at forholde sig til værdiorde som retfærdighed, ordentlig, tydelig og dedikeret fra Anklagemyndighedens Grundfortælling, hvis ordene filtreres gennem levet liv. For at få interviewet helt på plads krævede det dog et lidt lumsk argument: Når nu anklagemyndigheden skal være »tydelig«, så må dens øverste leder jo også være det. Ole Hasselgaard gav sig, stort set. »Men ingen fotos fra privaten!«

Ole Hasselgaard tager imod i blå skjorte, blå lærredsbukser og en lidt uventet filtsko. Han er 48, uden at hverken krop eller ansigt helt synes at have fulgt med tiden. Man behøver ikke at søge i artikelbasen for at se, at

den 190 centimeter høje rigsadvokat er løber. Ikke noget med maraton eller tilsvarende manddomsprøver, bare den stabile rutine med to-tre ture om ugen årti efter årti og så på 15. år den ugentlige omgang indendørs fodbold med og mod venner og bekendte med juridisk baggrund som han selv. Vaner summer op, og som han bevæger sig fra entreen mod køkken-alrummet med vinduer fra gulv til loft, ligner Ole Hasselgaard en med lang holdbarhedsdato.

Morgenlyset vælter ind i det hvide rum. Egentlig skulle vi være startet klokken 9.00, men rigsadvokaten har rykket interviewet en halv time frem, så det også kan slutte en halv time før. Hvornår det så er, hersker der nogen usikkerhed om. Reporteren har sagt »to timer – med løs bagkant«. »Løs bagkant?« Rigsadvokaten smagte på vendingen, og et øjeblik mistede ansigtet sit drengede udtryk. Løs bagkant plejede han ikke at bruge, forklarede han.

Mandens 190 centimeter nødvendiggjorde udskiftning af forgængerens skrivebord, men ellers er rokokokontoret på Frederiksholms Kanal med udsigt mod kanalen og Christiansborgs ridebane godt og vel uforandret efter Hasselgaards tre år i chefstolen. (»Bare fordi man kommer som ny chef, behøver man jo ikke at bruge 300.000 kroner af skatteborgernes penge på nyt kontor«). Eneste forandring er udskiftningen af et par

malerier med letpåkledte damer til fordel for Richard Mortensens 1960'ermodernisme. (»Malerierne er udlånt af Statens Museum for Kunst, så det koster ikke skatteborgerne noget«).

Fra de store vinduer i privaten er der udsigt til parkeringspladsen og dermed også til rigsadvokatens egen gamle Seat fra 2004. Med indtil flere buler. Og den skal da også snart udskiftes, siger han. Lejligheden er bestemt ikke rodet. På bordet ligger fire stykker papir klipset i hjørnet, men ellers er alt på sin faste plads. Kun et par malerier stående op ad en væg virker lidt ude af position. Til gengæld antyder malerierne en overraskende kant i det ellers konservative møblement. Rigsadvokaten holder af at drysse rundt i Jægersborggade, Nørrebro, engang kendt for sin hashhandel og rockerkriminalitet, nu et vibrerende miljø af cafeer og undergrundsgallerier. Her har Ole Hasselgaard udvalgt sig et par unge graffitikunstnere, som har flyttet malerkunsten til lærredet. Har han et par timer fri, tager Hasselgaard gerne turen rundt om Statens Museum for Kunst, for smagen er bred, fra renæssancemaleri til street art.

Ole Hasselgaard rækker ud efter papirerne på bordet, da han sætter sig. Aftenen før havde han samlet tanker, som mange gør før et interview, men modsat de fleste skrev han så også lige et par af tankerne ned. Noter, der handler om retfærdighed og om at

være ordentlig, tydelig og dedikeret. Og den første handler om hans egen motivation. Noget om at være »en del af samfundsmaskinen«, står der.

Ordentlighed og hættetrøjer

— »Ordentlighed« var faktisk et af de første ord, jeg brugte, da jeg startede som rigsadvokat. Jeg havde været leder før, men det er anderledes at være den øverste chef. Det giver en helt anden opmærksomhed omkring, hvad du siger – og ikke siger. Du er som nyudnævnt topleder meget opmærksom på, hvilke ord du bruger i din første tale. Man tænker over, hvor en eksisterende kultur skal bevares, og hvor den skal udfordres. Anklagemyndigheden har på mange måder en klassisk og lidt konservativ kultur og skal også have det. Der er nogle værdier, vi står for. »Ordentlighed« er en af dem. I starten tænkte jeg, at folk nok syntes, at jeg var lidt gammeldags, når jeg talte om ordentlighed. Men jeg opdagede hurtigt, at det er et udtryk, som mange i anklagemyndigheden synes om.

Ordentlighed er et pænt ord. Men hvad betyder det konkret?

— Eksempelvis at selv den værste forbryder skal behandles ordentligt, for det er i sidste ende det, som viser, om vi er et retssamfund. Det er vigtigere, at sagen bliver behandlet ordentligt, end om gerningsmanden får syv eller otte års fængsel. Ordentlighed betyder dybest set, at vi skal have respekt for de mennesker, som vi har med at gøre.

Har respekt også at gøre med eksempelvis påklædning?

— Ja, bestemt. Og grundlæggende kan jeg godt lide tanken om, at vi klæder os nogenlunde ordentligt, når vi møder andre – blandt andet for at vise respekt. Men når det er sagt, er jeg det bestemt ikke altid selv.

Det ser du ellers ud til at være.

— Faktisk kan jeg bedst lide at gå i hættetrøje.

Rigsadvokaten går da ikke i hættetrøje!

— Ikke når rigsadvokaten er rigsadvokaten. Men når jeg bare er Ole hjemme i privaten, så går jeg i hættetrøje. Det er sket, at jeg har haft

hættetrøjen på inde på kontoret, men aldrig på dage, hvor jeg skulle holde møder. Der er jeg ordentlig.

Så i morgenskumringen står du der i din hættetrøje ved Frederiksholms Kanal?

— Jeg er B-menneske.

Ledere er ikke B-mennesker.

— Jeg er. Jeg fungerer klart bedst senere på dagen. Mine nærmeste medarbejdere har efterhånden fundet ud af, at de skal lægge programmet, så det passer til den rytme, jeg nu engang har. De bedste beslutninger træffer jeg om eftermiddagen.

Fra Vestbyen

Ole Hasselgaard er fra Vestbyen i Vejle. Hans far var kriminalassistent. Moderen var kontorassistent på politistationen. Nogle gange var han med faderen på arbejde, når der skulle tages fingeraftryk efter indbrud. Det hændte, at nogle fra byens faste kerne af kriminelle bankede på, og faderen lige fulgte med udenfor og talte lavmælt, så sønnen fik et sideblik ind i samfundsmaskinen. Og engang en af de kriminelle skulle være far, så ➔

Ole Hasselgaard, hvordan hans mor pakkede en pose med babyudstyr og sendte det af sted. Da Ole Hasselgaard i den tidlige karriere var dommerfuldmægtig og en gang om ugen var på den udkørende fogedforretning med udsættelse fra boliger, genkendte han nogle af de miljøer, han havde skimtet i barndommen.

Allan Simonsen er også fra Vestbyen. Når fodboldhelten besøgte sine forældre til jul, stod Ole Hasselgaard og de andre drenge klar for at få et glimt af idolet. Hasselgaard var på tribunen, da Vejle Boldklub i 1984 for nok sidste gang blev danmarksmester. Nogen stor fodboldspiller blev han aldrig, og Hasselgaards spil er stadig, siger han, præget af, at energi må kompensere for teknik. Allan Simonsen-nostalgien rakte ikke til at

bakke op med stemmer i »Vild med Dans«. (»Vandt han?«). Men når Ole Hasselgaard går på nettet, tjekker han rutinemæssigt sportsresultaterne og følger vemodigt Vejles position i bunden af første division.

På jurastudiet i Aarhus mødte han, den første akademiker i sin familie, helt nye miljøer. En af de gamle professorer skrev et indlæg, husker Ole Hasselgaard, hvor professoren beklagede velfærdssamfundets udrulning af akademiske uddannelser, så der efterhånden var mange universitetsstuderende fra hjem uden akademisk baggrund.

— Det var noget, sådan en som mig selvfølgelig lagde mærke til. Jeg er meget bevidst om, at velfærdssamfundet giver nogle muligheder, og der synes jeg bare, at man bør gribe de

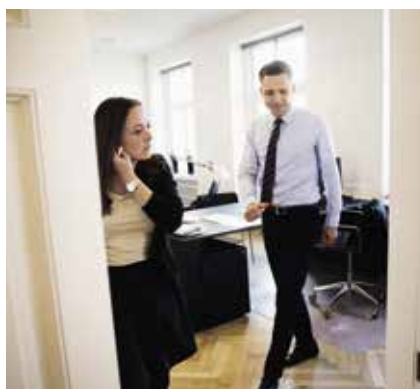
chancer, som faktisk tilbydes. Og det er nok også en del af forklaringen på, at jeg i hele min karriere har været optaget af det, der handler om at få den samlede samfundsmaskine til at virke bedst muligt. Anklagemyndigheden er et vigtigt tandhjul i samfundsmaskinen.

Hasselgaard vs. Ross

»Dedikation«, står der på side to i rigsadvokatens forberedte notater. Arbejdet med at udkrystallisere en organisations værdier er en længere proces. Det kan være en sej proces, og måske særligt, bemærker rigsadvokaten, når der er mange jurister om bordet, for det ligger til faget at arbejde med ord. Betoningen skal være rigtig. På et tidspunkt var rigsadvokaten og andre inde på, om ordet »passion« var

Rigsadvokat Ole Hasselgaard er øverste chef for anklage-myndighedens 1.200 medarbejdere. I hans eget embede i København arbejder cirka 100 medarbejdere – blandt andre statsadvokat Jens Røn, der er chef for Kvalitetsafdelingen, og sekretariatschef Monica Lange.

Rigsadvokaten har kontorer lige ved Christiansborg i København. Blandt rigsadvokat Ole Hasselgaards nærmeste medarbejdere er ledelsessekretær Tine Norre Lindebod.

et bud på at indfange det engagement blandt medarbejderne, som Ole Hasselgaard kender fra sine mange besøg rundt om i landet. Men er det en rimelig fordring, at 1.200 mennesker i en organisation som anklage-myndigheden skal være passionerede for jobbet, hver og én? Og er det i det hele taget hensigtsmæssigt, hvis følelserne bliver for stærke, når man som anklager skal føre en sag?

Ole Hasselgaard føler sig derfor bedre tilpas med det lidt mere tempererede »dedikation«. Så er der plads til at være professionel. Selvfølgelig, ingen bliver rigsadvokat uden at have dedikationen, men det passer også på den organisation, som han efterhånden synes, han kender.

– I mine tidligere lederjob som først kontor- siden afdelingschef i

Justitsministeriet kendte jeg allerede »arbejdet på gulvet« i den butik, jeg blev sat til at lede. Da jeg kom til anklage-myndigheden, blev jeg for første gang leder uden for mit kendte område. Jeg har godt nok haft min tid som medhjælper for statsadvokaten ved landsretten, men anklage-myndighedens kerneprodukt – at føre en straffesag ved byretten – det har jeg aldrig prøvet. Det er blandt andet derfor, jeg kommer så meget rundt. Jeg har stadig brug for at lære. Men jeg ser jo dedikationen og ansvarsfølelsen overalt, både hos administrativt personale og blandt anklagere. Jeg bliver imponeret, når jeg ser anklagere med store sager, hvor de har stået i retten alene mod flere forsvarere gennem mange retsdage. Vi har brug for, at de bedste anklagere er dedikeret til at

føre sager. Det er derfor, vi er gået bort fra modellen med bare automatisk at gøre den gode anklager til leder og i stedet arbejder med nye karriereveje som eksempelvis specialanklager.

Rigsadvokaten betegner sig selv som »inddragende«, og han betoner, at ledere og medarbejdere rundt om i anklage-myndigheden har væsentligt større forstand på tingene, end han selv har, når det gælder om at udføre store dele af organisationens kerneopgaver.

– Jeg forsøger at lytte og have en meget inddragende ledelsesstil. Det ligger simpelthen også lidt i min natur først at være ret søgende i den proces, der skal lede frem til at tage en beslutning. Så jeg har selv et stort behov for at inddrage andre, og jeg kan i løbet af en sådan proces også flere ➔

»Selvfølgelig arbejder vi for retfærdighed.«

– Den store logiker, som ræsonnerede sig frem til, at retfærdighed ikke havde nogen plads blandt jurister ... det ved jeg nu ikke. I de 2000 år, som gik forud for Alf Ross, havde retfærdighed en central plads i jura, og det fik den igen efter hans storhedstid. Jeg havde engang en læremester, som sagde en sætning, jeg altid har med mig: »Som jurist må du aldrig lade juraen tage magten fra dig.« I det ligger, at du altid skal have din sunde fornuft med i det, du gør. Sådan er det også i retten.

Så anklageren står på moralens side?

– Det er ikke sådan, det skal gribes an. Selvfølgelig ligger der nogle moralske værdier bag landets love, men vi skal bedømme sagerne nøgternt. Det er ikke anklagerens opgave at fordømme en forbryder moralsk. Alle menneskers adfærd er præget af, hvad de har med i bagagen, og ofte kender vi den ikke. Jeg husker, hvordan jeg som embedsmand i Justitsministeriet engang rejste med Folketingets Retsudvalg på studietur til Californien. Her så vi børn ned til ti år, som gik i orange fangedragter og tilbragte det meste af døgnet i en lille celle. Og vi mødte den 25-årige mand, som havde været en del af et ekstremt forhærdet bandemiljø, men som nu var i gang med et vellykket exitforløb, fordi nogle frivillige havde hjulpet ham. Han fortalte om sin opvækst og livet som dybt kriminelt. Her stod et af de mest sympatiske mennesker, man kan forestille sig, og fortalte om sin taknemmelighed for, at nogle i samfundet på et tidspunkt havde rakt ud og hjulpet ham til en ny kurs. Efter en sådan oplevelse får du mig ikke til at tro, at vi som anklagere kan dele mennesker op i gode og onde, og at vores opgave er at fordømme nogen moralsk. Og som anklager vil du formentlig aldrig være i stand til 100 procent at kende det menneske, som er inde bag ved for-

gange komme i tvivl om, hvad der er det rigtige. Men samtidig er jeg meget bevidst om, at den inddragende proces også på et tidspunkt skal føre til en beslutning.

Hvorfor skal anklagemyndigheden være tydelig?

– Det ligger allerede i retssamfundets princip om størst mulig åbenhed om straffesagernes behandling. Samtidig er det vigtigt, at vi værner om vores brand – eller omdømme, om du vil. Det er vigtigt, hvordan vi bliver opfattet. Da jeg så en undersøgelse, hvor jurastuderende troede, at arbejdet som anklager er uselvstændigt, vidste jeg jo godt, at det mindst talt ikke passer. Men det hjælper ikke noget, hvis en forkert fordom betyder, at vi får færre ansøgninger. Vi har brug for at være tydelige, så de nye talenter kan se, hvad vi tilbyder. Lad mig give et andet eksempel: Vi har arbejdet intenst med at blive mere effektive i sagsstyringen. På få år er vi blevet

meget mere effektive i leverancen af almene sager. Det er vigtigt, men det er også vigtigt at få det kommunikeret. Kun på den måde kan vi vise befolkningen og politikerne, at vi tager hånd om effektiviseringen af os selv. Forhåbentlig har politikerne det så i baghovedet, så de tænker, at de ikke behøver at sætte noget i gang, fordi vi selv klarer det. Samtidig har jeg selv som leder et klart fokus på effektivitet, kvalitet og den service, vi giver til borgerne. Der har jeg ikke noget problem med at være tydelig.

Straffesager er tydeligvis godt stof i medierne.

– Ja, men åbenheden har også andre formål. Ved at være åbne kan vi vise, hvordan vi arbejder med at skabe retssikkerhed og retfærdighed. Vi har meget stærke værdier i organisationen. For mange medarbejdere betyder retfærdighed meget.

Retfærdighed! Kan du ikke din Alf Ross?

bryderen, og dermed vil du heller ikke nødvendigvis have noget grundlag for at fælde moralsk dom over den enkelte. Men selvfølgelig arbejder vi for retfærdighed. Vi skal sørge for, at de skyldige bliver retsforfulgt, og at de uskyldige ikke bliver det. Og retfærdighed handler også om hensynet til ofrene. Nogle gange spørger vi hinanden, om straf også er udtryk for en form for hævn. Jeg synes bestemt ikke, at det er et ord, der er rigtigt at bruge i sammenhængen, men der er jo ingen tvivl om, at det, vi kalder hensynet til retsfølelsen, spiller ind, når det gælder straf. Og helt og aldeles legitimt, mener jeg. For retfærdighed er også et spørgsmål om, at samfundet viser ofrene for en forbrydelse respekt ved at sørge for, at den skyldige bliver straffet.

I maskinrummet

Fornemmelsen for politik hører til Ole Hasselgaards styrker. Fjernsynet er fast indstillet på TV 2 News, som sammen med Champions League og genudsendelser af Godfather-trilogien udgør det foretrukne tv-forbrug. Men selv med TV 2 News er det ikke som i tiden som topembedsmand i Justitsministeriet, hvor tv-kanalen for politikere, journalister og embedsmænd ofte satte den dagsorden, som Hasselgaard måtte bruge arbejdsdagen på.

Da han skulle vælge studium, var han i tvivl om, hvorvidt det skulle være jura, journalist eller statskundskab, men da valget først var truffet, mærkede han hurtigt, at han med juraen var kommet på rette hylde. Samme oplevelse fik han, da de første lederjob kom i Justitsministeriet.

Også som rigsadvokat skal der arbejdes igennem, men formen er anderledes og kommer mere inde fra end gennem dagsordener sat af medier og politikere. Selvom Ole Hasselgaard fra første tale af havde fat i konservative værdier og ord som »ordentlighed«, så var han fuldkommen klar på, at konservatismen også er en form, som kan stivne. Der var sider af anklagemyndighedens kultur, han ville udfordre.

– Da jeg holdt min første tale som

rigsadvokat, havde jeg også valgt at fokusere på et andet ord: »Udviklingskultur«. Selvom det er godt at have stærke rodfæstede værdier, så må de ikke hæmme den enkelte medarbejders eller organisationens samlede udvikling. For mig er der ingen modsætning mellem den stærke værdibaserede kultur og så enden til at udvikle sig.

Ole Hasselgaard ved godt, at han skubber til organisationen. Tre reformer på tre år, mennesker, som skifter funktioner, karriereveje, som skifter form. At forandre for at bevare, som han udtrykker det med lån af et gammelt politisk slogan.

Selv har han ingen abstinenser over at være rykket et skridt væk fra det politiske. Med sig har han fagjuraen og lederrollen, de to funktioner, som gav ham følelsen af at være på rette hylde. Han er kommet dybere ind i maskinrummet til den store samfundsmaskine, som giver muligheder for mennesker med alle baggrunde. Den vil han gerne have til at virke endnu bedre. ●

Kort om rigsadvokaten

- Ole Hasselgaard er født den 3. april 1967 og vokset op i Vejle.
- Han er uddannet jurist fra Aarhus Universitet i 1993.
- Fuldmægtig i Justitsministeriet fra 1993 til 2001, dog afbrudt af stillingen som dommerfuldmægtig ved Retten i Roskilde i 1997/1998 og studieophold i Montpellier i Frankrig i 2000.
- Fra 2001 til 2007 kontorchef i Justitsministeriet. Undervejs i 2005-2006 konstitueret landsdommer i Østre Landsret.
- Fra 2007 til 2008 var Ole Hasselgaard lovråd i Justitsministeriet, og fra 2008 frem til 2012 afdelingschef i ministeriet.
- Den 1. maj 2012 blev Ole Hasselgaard udnævnt til rigsadvokat.
- Ole Hasselgaard har blandt andet undervist i flere juridiske fag på Københavns Universitet, og han er beskikket censor. Ole Hasselgaard er medlem af bestyrelsen i Juridisk Forening og Dansk Kriminalistforening. Siden 2013 har Ole Hasselgaard desuden været forligsmand hos Forligsinstitutionen.

Rigsadvokaten har sit eget venteværelse i Højesteret. Hvert år fører landets øverste anklagerembede en række straffesager ved Højesteret. Rigsadvokat Ole Hasselgaard fører selv en sag en gang i mellem, mens de resterende varetages af betroede medarbejdere.

»At lede gennem ledere kræver tydelighed.«

Karin Degnboel Thostrup, chefanklager

»Det er vigtigt, at vi er tydelige i anklagemyndigheden. Vi siger det, vi gør, og gør det, vi siger. Man skal kunne regne med anklagemyndigheden. Da jeg var forsvarsadvokat, kunne jeg tale for den enkelte klient. I dag skal jeg tale for en organisation, og det er noget helt andet. For 17 år siden, efter 11 år som advokat, skiftede jeg til anklagemyndigheden, i bund og grund for at komme til at stå på den rigtige side. I dag er min opgave ren ledelse. Jeg går ikke i retten længere. At lede gennem ledere kræver tydelig-

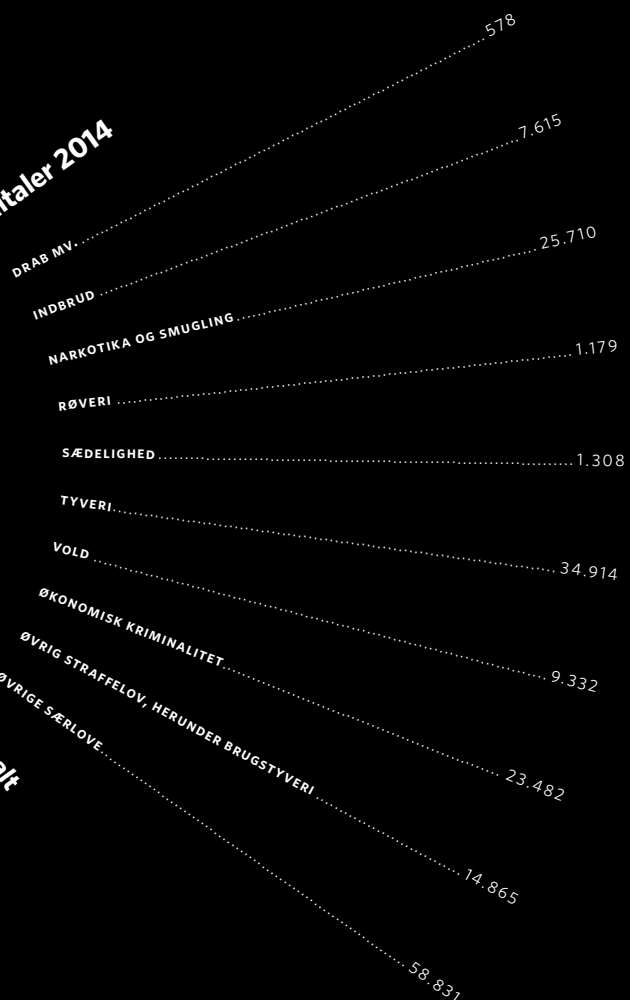
hed. Mine medarbejdere skal vide, hvilken vej vi går. Nogle gange er der sager, som skal føres særligt hurtigt igennem systemet, fordi offentligheden har brug for en afklaring. Det kan være frustrerende for den enkelte, når tidspreset kommer, men det hjælper altid, når medarbejderne ikke blot forstår, hvad der forventes, men også baggrunden for forventningen. Det vigtigste er altid at huske, at i enhver sag er der en borger i den anden ende. Vi er her ikke for os selv, men for andre.« ●

Tal

Antal rejste tiltaler:

177.814

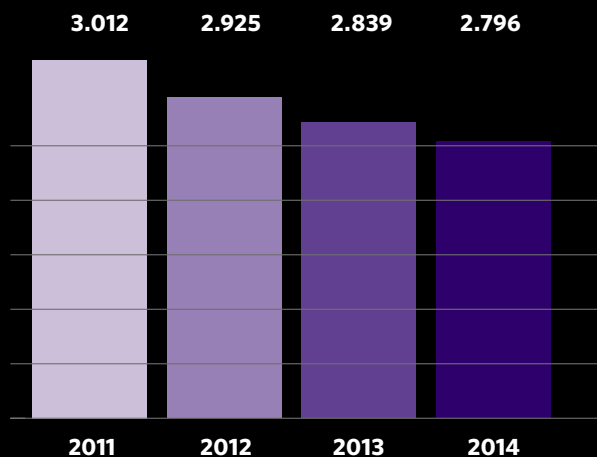
Tiltaler 2014

Mest attraktive arbejdspladser:

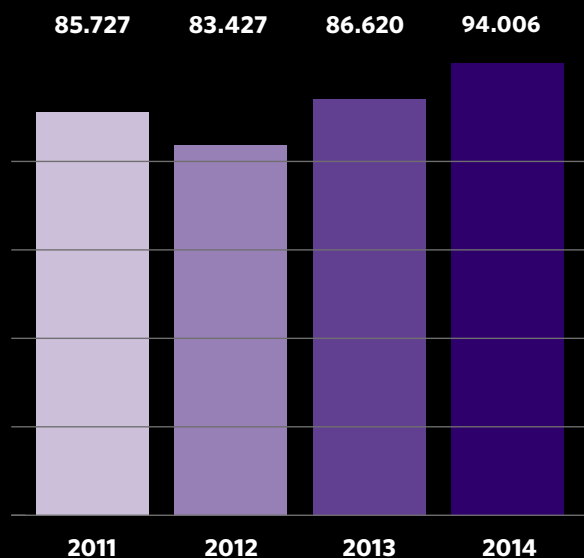
1. A.P. Møller - Mærsk
2. Anklagemyndigheden
3. Justitsministeriet
4. Kromann Reumert
5. Bech-Bruun
6. Plesner
7. Domstolene/Domstolsstyrelsen
8. Lego
9. Udenrigsministeriet
10. Kammeradvokaten

Anklagemyndighedens produktivitet, kr. pr. sag:

Anklagemyndigheden måler sin produktivitet ved at opgøre prisen for at behandle en standardsag. Fra 2011 til 2014 er prisen pr. sag faldet med 7 pct.

Antal rejste tiltaler inden for straffelovsområdet:

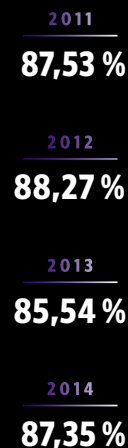

Sager inden for straffelovsområdet er blandt de mest alvorlige. Fra 2011-2012 var der et mindre fald i antal rejste tiltaler inden for straffelovssager. Dette fald kunne ses i lyset af en faldende tendens i antallet af anmeldelser og sigtelser inden for straffeloven. Trods et fortsat fald i antallet af anmeldelser i både 2013 og 2014 har der i 2014 været en stigning i antallet af sigtelser inden for straffeloven, og der har i begge årene været en stigning i antallet af rejste tiltaler. Domfældelsesprocenten har været stort set konstant i perioden med en lille stigning fra 2013 til 2014.

Anklagemyndigheden har kontorer i:

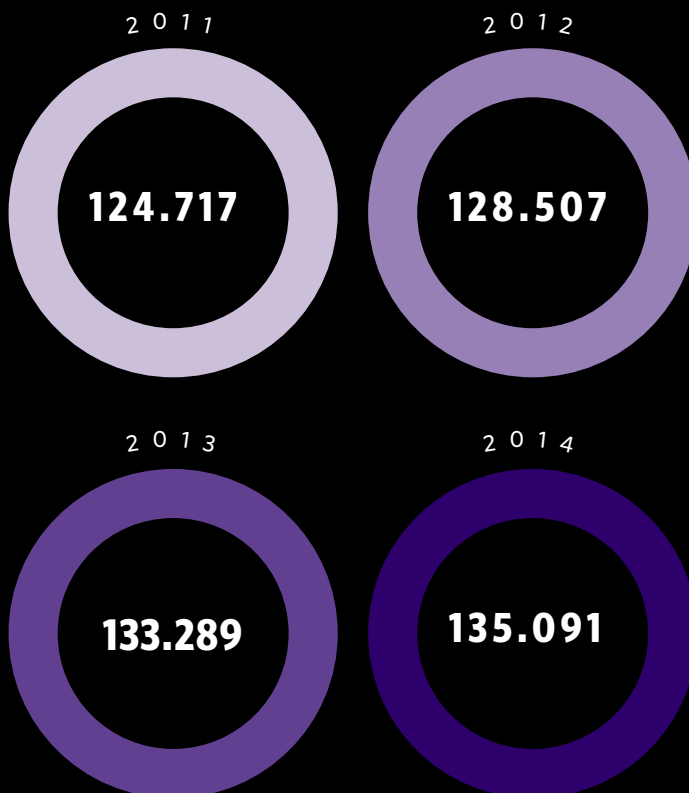

Ni ud af ti tiltalte bliver dømt:

Anklagemyndigheden rejser kun straffesag, hvis der er udsigt til, at den tiltalte bliver dømt. Det sker i knap ni ud af ti straffesager.

Vægtet produktion i alt:

Anklagemyndigheden opgør sin produktion i standardsager. Alle sager tildeles en vægt ud fra en sagsvægtsmodel baseret på en kombination af registreret tidsforbrug og antal sager inden for hvert sagsområde. Fra 2010 til 2014 er produktionen steget med 8 pct.

»Mange er afhængige af, at jeg har overblikket og gør det ordentligt.«

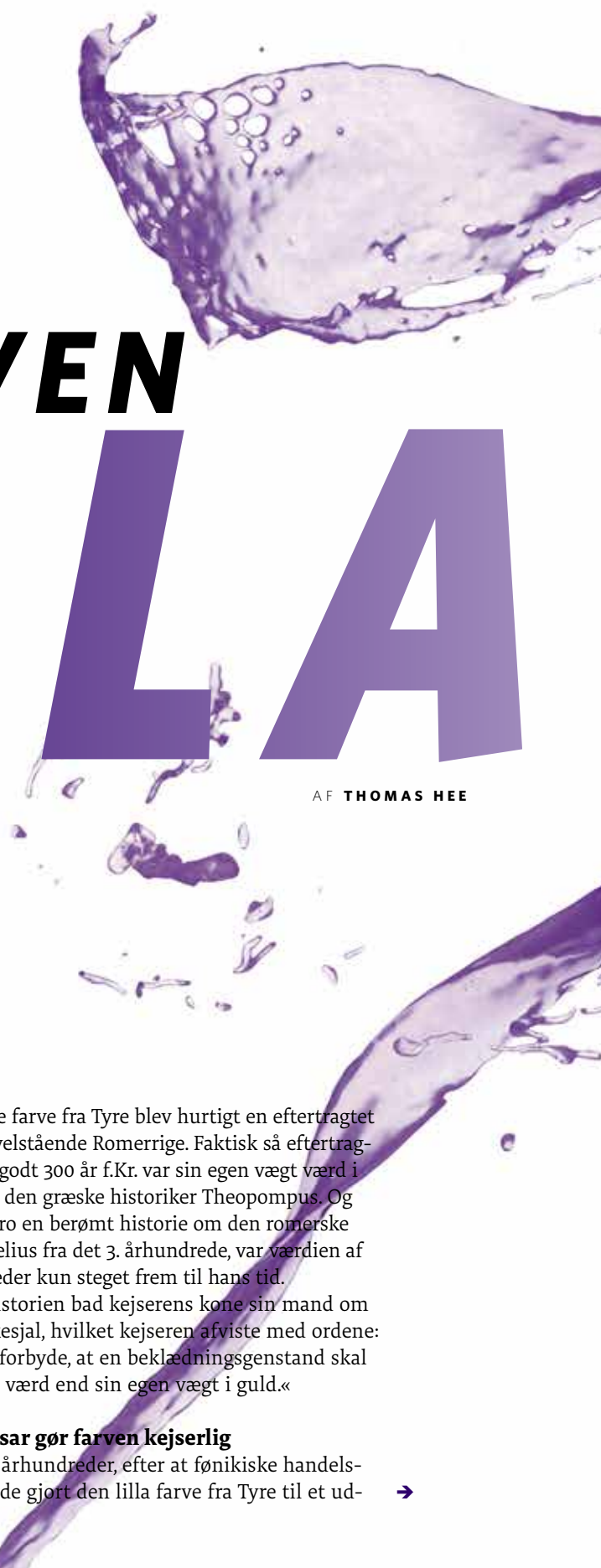
Lilje Jacobsen, kursussekretær

»Det skal være ordentligt! Hvis ikke du har en vis perfektionisme, så ender det jo med, at alt flyder i sådan et job som mit, da jeg er kursussekretær for vores uddannelsessektion. Kursusmaterialer, hotel, lokaler, undervisere, alt skal være på plads. Men jeg elsker at organisere. Egentlig er jeg slet ikke kontoruddannet. Jeg er uddannet som skrædder og har levet af at designe tøj og smykker. Siden blev jeg receptionist, arbejdede med HR og var PA i det private erhvervsliv. Men jeg tror, at det også var min baggrund som selvstændig de-

signer, der hjalp mig til jobsamtalen. Når du er selvstændig, er du nødt til at have styr på tingene. Den ordentlighed har jeg taget med mig ind som praktisk ansvarlig for grunduddannelsen for anklagere og de interne kurser i anklagemyndigheden. Anklagerne står for det faglige indhold, mens min opgave er at få tingene organiseret og materialet klar. Når processen er færdig, kursisterne er ankommet, og underviserne tager over, så ånder jeg lettet op. Mange er afhængige af, at jeg har overblikket og gør det ordentligt.« ●

FARVEN **LILLA**

AF THOMAS HEE

LILLA VAR ANTIKKENS HERSKERFARVE

Anklagemyndighedens grundfarve er lilla. Vi har den i vores logo og i anklagernes arbejdstøj i landretterne og i Højesteret. Farven har 4000 år gamle rødder, der strækker sig helt tilbage til antikken.

Fra Egypten til Rom og fra etruskerne til fønikerne var lilla den mest omdiskuterede og mest prestigefyldte farve, man kunne iføre sig.

Som tekstilfarve stammer lilla fra et fiskersamfund i oldtidsbyen Tyre i nutidens Libanon, hvor de lokale fiskere hentede store mængder havsnegle op fra Middelhavets bund. Sneglene blev knust, lagt til tørre og siden kogt, hvilket fik dem til at udskille en lilla farve, som viste sig at være særligt god til at farve stof med.

Processen var tidskrævende og omstændelig, og

den særlige farve fra Tyre blev hurtigt en eftertragtet vare i det velstående Romerrige. Faktisk så eftertragtet, at den godt 300 år f.Kr. var sin egen vægt værd i guld ifølge den græske historiker Theopompus. Og skal man tro en berømt historie om den romerske kejser Aurelius fra det 3. århundrede, var værdien af de lilla klæder kun steget frem til hans tid.

Ifølge historien bad kejserens kone sin mand om et lilla silkesjal, hvilket kejseren afviste med ordene: »Guderne forbyde, at en beklædningsgenstand skal være mere værd end sin egen vægt i guld.«

Julius Cæsar gør farven kejserlig

I de første århundreder, efter at fønikiske handelsmænd havde gjort den lilla farve fra Tyre til et ud-

Anklagemyndighedens farve kommer fra snegle

Den særlige havsnegl *Bolinus brandaris* producerer en mælkeagtig lilla væske, som med møje og besvær blev udvundet i antikkens Libanon under fønikerne. Lokale fiskere samlede i tusindvis af snegle, som blev knust for at trække sneglen ud af skallen og derefter kogt i store pletter for at koncentrere farven. Processen var kompliceret og forudsatte et indgående kendskab for at kunne ramme lige præcis den rette toning af lilla, før silken, linnedet eller ulden blev lagt i gryden.

Efter ca. 10 dage havde tekstilet taget blivende farve efter sneglens lilla sekret. Metoden krævede omkring 10.000 snegle for at producere et enkelt gram farve.

Ifølge en prisliste fra den romerske kejser Diocletians tid i år 291 kostede 450 gram lillafarvet silke ikke mindre end 150.000 denarer. Til sammenligning kostede samme mængde hvid silke 12.000 denarer, og gennemsnitslønnen for en romersk legionær var 15.400 denarer.

Teenager opfandt moderne lilla ved en fejl

At den lilla farve i dag hverken er mere eller mindre eksklusiv end de øvrige tekstilfarver, skyldes i høj grad den kun 18-årige, engelske kemiker William Perkins eksperimenter på sit loftsværelse i London i 1856. I et forsøg på at fremstille kunstig kinin, som bruges mod malaria, endte Perkin ved en fejl med en særegen og kraftigt lilla væske. Han prøvede at farve lidt silke med farven, og da den hverken blev skyllet ud eller blegnede i sollys, droppede han kininen og tog patent på den syntetiske lilla.

Patentet blev hurtigt en guldgrube i kraft af tidens industrielle revolution, hvor især tekstilproduktionen eksploderede i England, og den lille kemiker fra Østlondon blev mangemillionær på sin opdagelse.

Hund fandt farven først

Kendskabet til den lilla farve fra havsneglene kan muligvis dateres helt tilbage til år 1900 f.Kr. I hvert fald hvis man skal tro den græske mytologi, hvori sagnhelten Herkules en dag går en tur på stranden ved Middelhavet. Med sig har han sin hund, og da hunden finder en opskyllet havsnegl og begynder at tygge på den, bliver hunden ifølge myten farvet lilla omkring munden.

bredt statussymbol, gik en bred vifte af rigmænd i lilla for at understrege deres rigdom og plads i samfundet.

Men i Rom fattede kejserne i stigende grad interesse for tekstilfarven fra Tyre og strammede i flere omgange kontrollen med den, så det kun var samfundets øverste administrative lag, der havde lov til at bære lilla.

Kort før det berømte snigmord på ham i år 44 f.Kr. gjorde Julius Cæsar definitivt lilla til kejserens farve ved at udstede et dekret, der forbød alle andre end den kejserlige familie at gå i lilla toga.

Samtidig lod han statuer af de romerske guder udsmykke i lilla og understregede på den måde kejserens status som gudernes ligemand.

Da den berygtede kejser Nero omkring 100 år senere var ved magten, tog han det kejserlige monopol et skridt videre, da han lod kundgøre, at enhver ud over den kejserlige familie, der klædte sig i lilla, skulle straffes med døden.

Dronning Elizabeth lovgiver om lilla

Det er tvivlsomt, at den jævnt begavede Christian V var bekendt med de romerske kejsers særlige forkærlighed for det lilla farveekstrakt fra en midelhavssnegl, da han udstedte reskriptet om anklagernes kapper i Højesteret. Men helt så langt tilbage i tiden behøvede kongen heller ikke at skotte for at lade sig overbevise om, at den lilla farve var »sømmelig« for hans repræsentanter i retten. Den engelske dronning Elizabeth I havde knap 100 år tidligere manifesteret lilla som en royal farve ved at gennemføre en stribe love, der nøje dikterede, hvilke farver og stoftyper englændere af forskellig social stand måtte benytte. Opsvingstider havde gjort de jævne englændere rigere, og de var begyndt at klæde sig, så det kunne være vanskeligt at se forskel på dem og de adelige klasser, hvilket i den klassebevidste Elizabeth I's optik var aldeles uhørt. Derfor så dronningen sig i 1574 nødsaget til at bekæmpe sædernes forfald med de særlige såkaldte Sumptuary Statutes, der i detaljer udpenslede, hvem der måtte gå med hvad.

Af statutterne kan man eksempelvis læse, at ingen med en lavere titel end baron havde tilladelse til at gå i tøj med indvævet guld og sølv. Og for at gå i leopardskind skulle man mindst være ridder eller søn af en baron.

Et enkelt stof kunne ikke engang baroner imidlertid gøre sig håb om at få lov til at tage på: lilla silke.

Lilla silke var forbeholdt dronningen og hendes nærmeste familie. ●

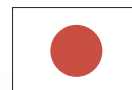
ADVENT- OG FASTETID

I kristendommen er lilla en såkaldt liturgisk farve, der symboliserer de hellige dage i kirkeåret. Lilla symboliserer advents- og fastetiden.

BISKOPPERNES FARVE

I katolicismen er lilla biskoppernes farve og desuden knyttet til bodsgang og korsfæstelsen af Jesus, der ifølge Bibelen var iført en lilla kappe.

RIGDOM OG MAGT

I Japan er lilla symbol på rigdom og magt.

DET BETYDER

LILLA

I FORSKELLIGE KULTURER

TAPPERHEDS-MEDALJEN

I det amerikanske militær uddeles tapperhedsmedaljen »the Purple Heart« til soldater, der er blevet skadet eller dræbt i kamp.

BUDDHAS HELLIGE FARVE

I Tibet er lilla Buddhas hellige farve.

SØRGENDE ENKER

I Thailand klæder sørgende enker sig traditionelt i lilla.

»For mig betyder det at være dedikeret, at vi går det ekstra skridt.«

Heidi Ann Dearman, anklagerfuldmægtig

»En uge efter at jeg begyndte her i anklagemyndigheden, gik jeg i byretten første gang. Sådan noget gør dig dedikeret. Selvfølgelig var det i begyndelsen ikke verdens største strafesager. Det var tilståelsessager og sager med påstand om bøde. Første gang havde jeg min mentor med. Men to dage senere sad jeg igen i retten med min første domsmandssag, alene. Du bliver kastet lige ud i det. Meget mere end jeg havde forestillet mig. Det var vildt – og vildt spændende. Jeg har længe vidst, at jeg vil-

le være anklager. Jeg specialiserede mig i strafferet, allerede mens jeg studerede. Det handler jo om mennesker. Dedikation er nødvendigt, for det er alvorlige sager, vi arbejder med. Uanset om det er ofre eller forbrydere, kan mit arbejde have stor betydning for deres liv fremover. For mig betyder det at være dedikeret, at vi går det ekstra skridt, tager den ekstra tørn, føler det særlige ansvar over for det, vi laver. Det er helt sikkert vigtigt at have den følelse, hvis man skal være i anklagemyndigheden.« ●

Christian V

gav anklagerne kappe på

For at højne respekten for Højesteret beordrede Christian V i 1688 kapper til alle rettens medvirkende. Den kongelige anklagers sorte kappe skulle prydes med lilla – en signaturfarve, der har overlevet frem til nutidens anklagemyndighed.

Fredag den 20. august 1688 sætter den svenske gesandt i København Coyet sig til at skrive en indberetning hjem til Karl XI.

Tidens mange krige mellem Danmark og Sverige har indpodet Coyet en naturlig skepsis over for den danske kong Christian V, og gesandten er da også langt fra imponeret af kongens seneste påfund, som er årsagen til, at han fatter pennen denne sensommerfredag. For at imødegå tidens »noget demoraliserede Retsrespect« har Christian V netop udstedt et reskript, der pålægger alle de medvirkende ved Højesteret for fremtiden at bære særlige kapper.

Reskriptet er meget specifikt omkring farver og stofvalg til rettens forskellige parter, og dommere skal eksempelvis klædes i »carmosinrøde« kapper af »Fløil« eller »Atlask«, mens retssekretærerne må nøjes med det billigere »Ferrendin«.

Om de kongelige anklagere i Højesteret står der, at deres sorte uldkapper skal fores med violet silke, og at de for fremtiden skal bære den, hvis de skal »tillades for retten at comparere og der nogen sag at føre«.

Hånligt skriver den svenske gesandt hjem, at hele idéen med kapper nok mest er et forsøg på at sparke liv i den skrantende kongelige silkemanufaktur i Bredgade, som med produktionen til Højesteret kan få ryddet lidt op på lageret.

Men trods Coyets skepsis er kapperne den dag i dag en fast bestanddel af det danske retssystem, og i det store hele opfylder de stadig de forskrifter, som Christian V dikterede for mere end 300 år siden.

Skrædder når ikke kapperne til åbningen

Skrædder og tekstildesigner Hans Voscham får travlt, da kongen underskriver reskriptet 13. august 1688. Voscham er Christian V's favoritskrædder, og i reskriptet udpeges han derfor specifikt til at designe de mange kapper til dommere, retssekretærer, forsvarere og anklagere.

Kapperne skal være klar, når Højesteret efter planen slår dørene op efter sommerpausen en måned senere, og kongen vil i den anledning selv gå med i

Slidte kapper gav mere ferie

Christian V's påbud om kapper i Højesteret betød, at de ansatte til enhver tid skulle bære kappe, når de var på arbejde. Kapperne blev derfor slidte og skulle med jævne mellemrum repareres.

Derfor indførtes »lappedferien« i februar, hvor Højeste-

ret var lukket, for at kapperne kunne tilses. »Lappedferien« gælder fortsat, men bruges ifølge højesteretsdommer Jens Peter Christensen i dag til at »hvile ud« og færdiggøre hængepartier.

Kapper

i de danske retssale

1688

Christian V
beordrer kapper i
brug i Højesteret.

1920

Christian X giver
parterne i lands-
retten kapper på.

2009

Folketinget ved-
tager at udstyre
dommerne i byret-
ten med kapper,
mens anklager og
forsvarer fortsat
ikke bærer kappe i
denne instans.

en stor procession og efterfølgende holde et taffel på Christiansborg.

Men skrædderen bliver ikke færdig til tiden, og opsat på, at parterne i Højesteret skal optræde i en »for dennem selv og Retten sømmelig Klædedragt«, udsætter Christian V derfor åbningen af Højesteret, indtil kapperne er klar 3. oktober – knap to måneder efter reskriptets offentliggørelse.

Kapper spredter sig til landsretten

De efterfølgende 232 år er kapper i det danske retssystem kun for Højesteret, men i 1920 – året efter den store retsreform i 1919 – ændrer Christian X den praksis.

I en kongelig resolution bestemmer han, at også parterne i Sø- og Handelsretten og i de nyoprettede Østre og Vestre Landsret skal bære kapper i retten.

For statsadvokater, der skal møde i landsretten, fastholder Christian X anklagemyndighedens kendetegn fra Højesteret, idet det i resolutionen hedder, »at Statsadvokaterne ved Domsforhandling normeres med en sort Silkekappe med lilla Silkekrave, Bræmme og Ærmeopslag«.

Lilla bliver således igen slået fast som anklagemyndighedens signaturfarve, hvilket den fortsat er i dag. ●

»Hvis ikke det handlede om retfærdighed, kunne jeg lige så godt have et andet job.«

Maja Blomquist Rasmussen, anklagerfuldmægtig

»Der er selvfølgelig mange goder, som følger med stillingen som anklager. Arbejdet er spændende, kollegerne søde, udviklingsmulighederne mange. Men hvis jeg skal koge det helt ned: Det handler om retfærdighed. Hvis ikke det handlede om retfærdighed, kunne jeg lige så godt have et andet job. Jeg har respekt for forsvarerne og deres arbejde, men jeg kunne ikke se mig selv på den anden side. Der er ganske enkelt gerninger, jeg ikke ville kunne

forsvare. Når der er faldet en dom, som jeg er enig i, så er jeg tilfreds. Så føler jeg, at jeg har bidraget til retfærdigheden. Som anklager kan du opleve, at den forurettede eller de pårørende kommer og takker dig bagefter, fordi de føler, at retfærdigheden skete fyldest. Nu kan de slippe sagen og komme videre med deres liv. Det er en fed følelse, som du kan leve højt på indtil din næste sag.« ●

Et udfordret TALENT

Maja Engfred er landets yngste senioranklager og en del af anklagemyndighedens talentprogram. Her har hun lært, at man sjældent udvikler sig uden at komme ud af komfortzonen.

AF FRANK STOKHOLM

Noget af det mest overraskende var, hvor godt de kendte hende, allerede inden hun mødte dem første gang. Hendes værdier, styrker, svagheder. Erhvervspsykologen bag talentprogrammet gjorde særligt indtryk. Senioranklager Maja Engfred, 34, har aldrig mødt et menneske, som ser hende så præcist som han. 600 spørgsmål besvarede hun i internettesten, efter at hun blev optaget som et af tolv talenter på anklagemyndighedens talentprogram.

– Da jeg modtog min psykologiske profil, var det ikke, fordi jeg var så overrasket over beskrivelsen. Men det overraskede mig, at man kan beskrive et menneske så præcist gennem et sæt af spørgsmål. Da jeg kom til det to timer lange interview med erhvervspsykologen, før talentprogrammet startede, var det, som om han kendte mig på forhånd, siger Maja Engfred.

Det var ikke senioranklagerens egen idé at gå på talentprogrammet. Hun

havde godt læst, at anklagemyndigheden lancerede programmet, men det var først, da vicesstatsadvokaten prikkede til hende, at hun begyndte at se det som noget, hun selv kunne søge. Det er måske også meget godt, at det er den vej, det kommer. Blot i størrelsesordenen en procent af anklagemyndighedens cirka 1.200 medarbejdere er valgt ud til programmet, en blanding af personlig og strategisk udvikling. Man kan ikke bare søge, fordi man selv synes, at man er vældigt talentfuld. Ens ledere skal indstille en, og hvis en afdeling indstiller flere, skal man prioritere listen af kandidater.

Maja Engfreds kontor er, som kontorer er flest ved Statsadvokaten i Viborg. Et enkelt vindue, hvide vægge, reoler fulde af ringmapper og juridiske kompendier, på gulvet fire flyttekasser med verserende sager og slængt hen over en stol en anklagerkappe i størrelse small, fordi senior-

anklageren ikke i farten kunne finde en, der er mindre. Selv er hun 172 centimeter høj – altså når den sorte støvlets otte centimeter lange stilet tælles med. Som hun sidder her ved vinduet i sin ærmeløse, sorte kjole med græsgrønne sten i fingerring og ørenringe, ligner det tidligere balletbarn ikke akkurat typen, som naturligt er bygget til marcher med tung oppakning, overnatning i bivuakker, rappelling, bygning af tømmerflåder, nattens bålvalt og tilsvarende jagersoldatøvelser i den svenske ødemark. Både i hæren og blandt erhvervspsykologer er udmattelse et yndet værktøj, når menneskenes facade skal skrælles af, men på talentprogrammet opdagede instruktørerne og de 11 andre håndplukkede talenter fra anklagemyndigheden, hvorfor den spinkle kvinde blandt vennerne går under tilnavnet »Duracell-kaninen«.

Selv ved Maja Engfred godt, hvilken betydning energiniveauet har for hen-

»Nu gælder det.«

des karriere og aktuelle status som landets yngste senioranklager.

– Energiniveauet er jo meget forskelligt fra menneske til menneske, og uanset om energiniveauet er højt eller lavt, smitter det. Min drive har hjulpet mig til at realisere en stor drøm tidligt.

Den magiske kappe

Første gang Maja Engfred tog anklagerkappen på, var hun stadig studerende. Hun havde fået studenterjobbet ved Statsadvokaten i Viborg, og en dag sneg hun sig til at prøve den sorte kappe med lilla kant. Der var noget ved den kappe, fornemmede hun allerede dengang. »Magisk« er ordet, hun bruger om kappen. For man tager ikke bare en kappe på; det er også en rolle, som man tager på sig – og en opgave.

Sådan har hun det stadig. »Nu gælder det«, tænker hun, når hun tager kappen på. Så er der nogle ting, som glider i baggrunden. Genertheden, for eksempel, eller tankerne om, at

hun er yngre og mindre erfaren end både dommere og forsvarere. Sådanne tanker slipper ikke gennem kappen. Tværtom, faktisk. Når Maja Engfred går mod retssalen, håber hun, at forsvareren er god. Jo dygtigere hun selv er blevet, jo mere sætter hun pris på, at modstanderen mestrer sit fag. Hun underviser i strafferet ved Aarhus Universitet, og hun har været med længe nok til at vide, hvilke forsvarere der formår at finde det svage punkt i bevisførelsen, og hvilke der ikke gør.

Som anklager har Maja Engfred noget med »retfærdighed«. Som advokat skal man kunne advokere for hvad som helst, og Maja Engfred kan ikke se sig selv i den rolle. At skulle forsvare en skyldig er hende fremmed. Dog, hvor hun i sine første år havde svært ved at forstå forsvarernes valg, kan hun i dag godt se og respektere forsvareropgaven. De bedste forsvarere er ikke grove, bare præcise. De vælger deres kampe og sætter ind, hvor beviserne kan udfordres, og hvor det

gør en forskel for klienten. Derfra går duellen.

Når dommerne har voteret, retter Maja Engfred på den sorte mulepose med anklagemyndighedens bomærke og skriver så, mens hun venter på afgørelsen, i toppen af sit sagspapir: »DOM:«. For en sikkerheds skyld tegner hun bogstaver, kolon og understregning op en ekstra gang; så er hun klar.

Under omskoling

Det pligtopfyldende blev hurtigt spotet på talentprogrammet, også når det næsten bliver for meget. Man lærer hinanden godt at kende, når der oven i psykologiske test og timelange interviews kommer fire seminarer over tre dage med grænseoverskridende øvel-

Senioranklager Maja Engfred er kåret til at være blandt de 100 største talenter i Danmark af Berlingske Business.

ser. Konsulenterne på programmet udfordrer kursisterne til at handle anderledes, end de plejer, og for Maja Engfred har det nogle gange handlet om at blive mindre pligtopfyldende. Alle kursisterne har en udviklingsplan og fører dagbog over målene. Uge for uge vælges særlige områder, der skal trænes. Evnen til at give feedback, evnen til at stå frem, disponere tiden, arbejde med præstationsledelse, eller hvad det nu er. Seks af de nærmeste kolleger og chefer har givet skriftlige evalueringer af Maja Engfreds stærke og mindre stærke sider. Og på holdet kan tonen blive meget direkte.

Maja Engfred får stadig gåsehud, når hun taler om øvelsen i den svenske ødemark, hvor hun sad med ryggen til sin gruppe og blev coachet af erhvervspsykologen og bagefter – stadig med ryggen til – hørte gruppen diskutere hende.

– Selv troede jeg, at det introverte og tilbageholdende i min adfærd nemt kunne afkodes som generthed. Men

da de begyndte at tale om, hvordan de i starten havde oplevet min tavshed, som at jeg var »hård« og »arrogant«, så forstod jeg, at min tavshed sendte andre signaler, end jeg troede. Nu blander jeg mig i møderne, også når forsamlingerne er store.

Den tilbageholdende senioranklager har undervejs fået flere puf, så hun blev nødt til at stille sig frem. På et midtvejsmøde i talentgruppen, hvor talenternes ledere og medarbejdere hos Rigsadvokaten var med, blev Maja Engfred bedt om at være med til at lede seancen. Da Berlingske Business Magasin skulle udpege 100 danske talenter, indstillede anklagemyndigheden hende, og hun blev ikke bare valgt, men ligefrem bedt om at stille i den sort-lilla kappe til forsidefoto-grafering på Berlingske Tidende og videointerview på nettet. Lystbetonet bliver det nok aldrig, når Maja Engfred stiller op til presseinterview, heller ikke til denne magasinartikel, men man lærer meget af at bevæge sig ud

af komfortzonen. Hendes introverte side er, siger Maja Engfred, under kraftig omskoling – hvilket selvfølgelig også er nødvendigt, hvis hun skal kunne virke som leder med et større domæne end de typisk otte studenter-medhjælpere og anklagere, hun i dag er leder for.

Den dag Maja Engfred som jurastuderende sneg sig til at prøve anklagerkappen første gang, tog en medarbejder ved anklagemyndigheden et foto. Den fotograferende anklager var hendes »overreferent« – den funktion, som i dag mere tidssvarende kaldes »mentor«. I dag er de to kolleger. Maja Engfred har stadig fotoet fra 2007, og hun husker sin drøm fra dengang: En dag skulle hun have den kappe på, sådan rigtigt, og en dag skulle hun blive senioranklager.

– I dag er drømmen gået i opfyldelse, og jeg er først nu begyndt at overveje mit næste mål. Det er klart, at senioranklager ikke er min slutstilling. ●

»Har du dedikation, så får du også noget den anden vej.«

Danni Richter Larsen, anklagerfuldmægtig

»Det er tilladt at have ambitioner i anklagemyndigheden. Hvis du vil være rigtigt god til noget, så kræver det gerne, at du giver noget af dig selv – og noget af din tid. Men har du dedikation, så får du også noget den anden vej. Du får større ansvar og muligheden for at prøve dig selv af i større og mere komplekse straffesager. Samtidig er du med til at definere rammerne for din egen arbejdssituation, både i nuet og mere langsigtet. Før jeg læste jura, var jeg også dedikeret i mit arbejde som eventmager, når jeg hjalp større virksomheder

med lancering af deres produkter, koordinerede logistikken til koncerter eller bistod fodboldklubber med sponsorarrangementer. I anklagemyndigheden er arbejdsformen anderledes, heldigvis. Selvom jobbet som anklager ofte medfører lange arbejdsdage, så ligger vores arbejdstid sjældent i weekenden, sådan som mit tidligere arbejde gjorde. Så det er min oplevelse, at det i anklagemyndigheden er muligt at være dedikeret på jobbet og i forhold til sin karriere og samtidig sikre plads til familielivet.« ●

USKYLDIG TJENESTEPIGE

SATTE SKUB I ANKLAGEMYNDIGHEDEN

AF THOMAS HEE

Et forældet retssystems uretfærdige behandling af en ung tjenestepige banede vej for den store retsreform i 1919, hvor den uafhængige anklagemyndighed blev født.

Efter det koldeste forår, der nogensinde er målt herhjemme, nyder herreekviperingshandler Fisker og familien i 1899 sommeren i en villa ved Klampenborg nord for København.

Til daglig bor familien i en lejlighed i Købmagergade i det indre København, men i den varme tid nyder hr. Fisker og fru en strandlivets blandt det

bedre borgerskab, og netop denne sommer kaster kejserinde Dagmar og kong Christian IX ekstra glans over Klampenborg med et ophold på byens berømte badhotel.

Da familien Fisker vender hjem til lejligheden, har en tyv imidlertid været på spil og stjålet ikke bare familiens sølvtoj, men også en ægte hvid strusejfer og fru Fiskers dyre silketøj til en samlet værdi af svimlende 300 kroner.

Hr. Fisker mistænker straks sin 20-årige, indremissionske tjenestepige Alma Bondesen, og selv om hun nægter ethvert kendskab til tyveriet, haler han hende med på politistationen i Nørregade, hvor hun på baggrund af sin arbejdsgivers mistanke bliver anholdt og efterfølgende varetægtsfængslet.

Ingen af de implicerede kan have forestillet sig, at denne banale sag, i månederne og årene der fulgte,

voksede sig til en skandale, der ikke alene kostede justitsministeren en næse i Folketinget, men også satte afgørende fart i gennemførelsen af den reform af retsvæsenet, som skulle sikre adskillelsen af domstolen og anklagekompetencen.

Tre måneder i kvindefængsel

Assessor (dommer) Olaf Finsen var i hvert fald helt uvidende om sagens sprængfarlige karakter, da han 21. juni 1899 i Københavns Kriminal- og Politiret afholdt det første af 15 forhør af den unge tjenestepige.

Finsen var tre år inde i sit dommerembede helt på det rene med sin funktion som både dommer og anklager og kørte i tråd med den gældende procedure hårdt på Alma Bondesen for at få hende til at tilstå tyveriet. Således kan man af forhørsprotokollen læse, at dommeren – efter at have opfordret hende til at fortælle, hvor hun havde gemt tyvekosterne – foreholdt Alma Bondesen, »at det maa anses for aldeles givet, at hun og ingen anden har begaaet disse Tyverier«.

Da tjenestepigen gennem tre måneder med flere ugentlige ture fra kvindefængslet på Christianshavn til forhør i retsbygningen fastholdt sin uskyld, så dommer Finsen til sidst ingen anden udvej end at løslade hende. Da han imidlertid var overbevist om, at hun var skyldig, dømte han hende i stedet for

bedrageri i en bagatelsag, hvor hun havde taget imod 3 kroner fra en veninde til at få farvet en kjole uden at have leveret penge eller kjole tilbage. Forvirret og med en regning for sagens omkostninger hængende over hovedet rejste Alma Bondesen efter løsladelsen hjem til forældrene på Lolland, og her kunne sagen meget vel være gået i glemmebogen, hvis det ikke havde været for anholdelsen af en anden ung kvinde seks måneder senere.

Den rigtige tyv bliver anholdt

Ida Hasselberg var i modsætning til Alma Bondesen en ægte tyv. Ida tog med jævne mellemrum på tyvetogt med sin bror, men i vinteren 1900 slap heldet op, da søskendeparret blev anholdt for at have stjålet 1.100 kroner fra en silkehandler.

Under den efterfølgende ransagning hjemme hos Ida Hasselberg dukkede en række tyvekoster op – →

Fra inkvisitionsproces til anklageproces

Frem til 1919 var danske straffesager baseret på den såkaldte inkvisitionsproces, hvor det var overladt til den samme dommer, som skulle fælde dommen, at forhøre den anklagede, afhøre vidner og forestå politundersøgelser. Princippet hviler på tanken om, at den anklagede har pligt til at tale sandt, og dommerens fremmeste opgave var at få den anklagede til at tilstå. Efter retsplejelovens ikrafttræden i 1919 blev anklageprocessen i stedet det gældende princip. Heraf følger, at det i stedet for dommeren er en offentlig anklager, der har ansvaret for at tilvejebringe beviserne i straffesager, som det så alene er dommerens opgave at afgøre. Samtidig har den anklagede ikke længere pligt til at inkriminere sig selv i retssagen.

Den offentlige anklagemyndighed opstod efter langt tilløb

Helt fra den første grundlov i 1849 var det den erklærede målsætning at reformere retssystemet, så det ikke længere var landets dommerstand, der både anklagede og dømte i straffesager. Trods hensigtserklæringen i grundloven tog det imidlertid 70 år og tre undersøgelseskommisioner, før Danmark 1. oktober 1919 fik sin første retsplejelov.

1849

Grundlovens § 76 foreskriver, at retsplejen skal adskilles fra forvaltningen.

1857

En kommission nedsættes for at reformere strafferetsplejen, men det efterfølgende lovforslag skrinlægges.

1868

En ny kommission dannes, og efter ni år fremlægges et udkast til lovforslag, som imidlertid drukner i det parlamentariske limbo under provisorietiden.

1891

Folketinget nedsætter en tredje kommission, der otte år senere når frem til et reformudkast.

1908

Rigsdagen vedtager en retsreform, men reformen træder aldrig i kraft – blandt andet fordi justitsminister Alberti, der underskrev den, bliver afsløret i et skandaløst millionbedrag.

1916

Kongen underskriver retsplejeloven.

1919

Retsplejeloven træder i kraft, og den længe ventede reform af retssystemet er en realitet.

Assessor Olaf Finsen, der dømte Alma Bondesen efter sin mavefornærmelse i stedet for efter bevisernes stilling, blev hverken fyret eller på anden måde straffet. Hans lovende karriere i hovedstadens juridiske system stagnerede dog, og han blev i stedet borgmester og by- og herredsfoged i Nykøbing Falster. Efter dommen i Højesteret sendte han ifølge Social-Demokraten et brev til Alma Bondesen, hvori han undskyldte og medsendte 500 kroner.

Foto: Oskar Johansen, Nykøbing • Guldborgsund Stadsarkiv

heriblandt fru Fiskers silketøj, som Alma Bondesen i tre måneder havde siddet varetægtsfængslet for at have stjålet.

Den unge Ida tilstod, at hun havde dirket sig ind i familien Fiskers lejlighed, mens broren holdt vagt, og at de efterfølgende havde pantsat de fleste af kosterne på Det Kongelige Assistentshus på Gamle Strand.

Med Ida Hasselberg i arresten måtte kriminal- og politiretten erkende, at Alma Bondesen var uskyldig i tyveriet, og hun blev derfor tildelt 500 kroner for uberettiget varetægtsfængsling – svarende til en årsløn for en tjenestepige.

Dommen for bedrageri, som assessor Finsen efter eget udsagn havde stukket hende, ud fra en overbevisning om at hun nok var skyldig i tyveriet, blev der ikke ændret ved.

Socialdemokraterne lugter blod

Få dage efter tilsagnet om erstatningen til Alma Bondesen er journalist Norman Bryn fra partiavisen Social-Demokraten til sin sædvanlige træning i Københavns Athlet-Klub, som han er medstifter af.

Her møder han tilfældigt Alma Bondesens bror, der stærkt oprørt over behandlingen af søsteren fortæller hendes historie til journalisten. Sagen er lige, hvad socialdemokraterne har brug for til at gå i kødet på Højre-regeringen, der trods flere klare kommissionsanbefalinger om at modernisere retssystemet fortsat nøler med at gennemføre reformerne. Resultatet bliver, at Social-Demokraten 5. juli 1900 indleder en kampagne, hvor historien om den uretfærdige behandling af Alma Bondesen udkommer på avisens forside ikke færre end 25 dage i træk.

Andre aviser som Kristeligt Dagblad og Politiken følger trop og fører en personlig hetz mod assessor Finsen, der dømte Alma Bondesen for det bagatelagte bedrageri, fordi han ikke kunne bevise, at hun stod bag det mere alvorlige tyveri.

»Hans Dommersamvittighed er som Sværdet Tyrving: engang draget kræver det Blod,« skriver Politiken blandt andet om den mere og mere trængte byretsdommer.

Næse til justitsministeren

Socialdemokraterne kræver dog en større skalp, og den senere socialminister Frederik Borbjerg er ikke

En kostbar strudsefjer var blandt de effekter, der blev stjålet fra familien Fiskers lejlighed.

sen til at hive Højre-regeringens justitsminister, Carl Goos, ind i en folketingsdebat om sagen – behændigt lagt få uger før folketingsvalget i 1901.

Her tordner han gennem to dage mod regeringens manglende handlekraft i denne og andre tvivlsomme retssager, der har »kastet et alt andet end flaterende Lys over vor Retspleje og over vor Dommerbestand«.

Debatten ender med, at et stort flertal i Folketinget udtaler sin »Misbilligelse af, at Regeringen endnu ikke har imødekommet den Opfordring om uden Ophold at fremme den af Grundloven paabudte, saa længe forberedte og saa haardt tiltrængte Omordning af vor Retspleje«.

Højesteret ind i sagen

Det massive folkelige pres får snart justitsministeren til at sende bud efter Alma Bondesen for at høre, om hun vil lade sin bedrageridom for de tre kroner prøve ved Højesteret.

Hun indvilliger, og »ved Kongeligt reskript« bliver den banale sag om en ung pige, der beder en veninde om at gå til farveren med en kjole, pludselig til et anliggende for landets øverste domstol. Sagen indledes 5. februar 1901 i Kong Georgs Palæ i Bred-

gade, hvor Højesteret holdt til i en årrække efter den store brand på Christiansborg i 1884.

I modsætning til sagen ved kriminal- og politiretten er Alma Bondesen denne gang blevet beskikket en forsvarer i skikkelse af højesteretssagfører Frederik Salomon, og da han og kongens højesteretsadvokat begynder deres procedurer, er salen fyldt med journalister og nysgerrige tilhørere.

Hovedpersonen selv er ikke dukket op, men er blevet set på trappen foran palæet, hvor hun tilsyneladende overrumplet af det store fremmøde har taget flugten. Proceduren varer fire dage, men den 11. februar er sagens 11 højesteretsdommere klar med dommen: en fuldstændig frifindelse og en erstatning på yderligere 500 kroner til Alma Bondesen.

Et sidste pip

Dommen fik aviserne til at flyde over med syrlige kommentarer, som eksempelvis Politiken, der dagen efter udkom med denne svada mod retssystemet:

»Lad Lovens Mænd tusind Gange være Lovens Tjenere – dens Bøddler er og bør de ikke være. Ingen mistænkt bør stilles for Domstolen som for en uforsonlig og personlig Fjende.«

Efter højesteretsdommen forsvinder Alma Bondesen lige så stille ud af offentlighedens søgelys, og vi ved ikke stort mere om hendes videre liv, end at hun året efter dommen gifter sig i Kristkirken på Engshave Plads i København.

Et af de sidste pip fra hendes side er derfor et brev, hun sendte til Politiken 12. februar 1901: →

Pressens intense dækning af Alma Bondesens frifindelse i Højesteret gav andre mod på at få deres uretfærdige behandling frem i lyset, og flere sager om tvivlsom rettergang nåede offentligheden.

Samlet var de medvirkende til, at Højre-regeringen i april 1901 efter et katastrofevalg måtte overgive regeringsmagten til Venstre, der straks satte gang i retsplejereformen. ●

Justitsministerens tjenestepige sad også uskyldigt fængslet

Efter Alma Bondesen-sagen henvendte den unge tjenestepige Nelly Andersen sig til Social-Demokraten med sin sag. Som tjenestepige for den tidligere justitsminister Johannes Nellemann var hun af den aldrende Højre-mand og hans kone blevet beskyldt for at stjæle en guldkæde, en fodpose og en syltetøjsske af sølv. Hun sad varetægtsfængslet i 53 dage, før kæden dukkede op i en af fruens lommer, fodposen blev fundet på loftet og syltetøjsskeen på bunden af en syltetøjskrukke.

Højtærede Redaktør!

Jeg sender Dem herved min bedste Tak for den Velvilje, De har vist mig i Deres ærede Blad, og beder Dem ganske særligt bringe til Offentlighedens Kundskab min inderligste og dybfølte Tak til Hr. Højesteretssagfører Fr. Salomon, hvis Arbejde og Interesse for mig i den nu afsluttede Sag, jeg aldrig vil kunne glemme eller takke nok for.

*Deres ærbødige
Alma Bondesen.*

Få væsentlige nyheder om straffesager og
anklagemyndigheden direkte i din mailboks. Tilmeld
dig på vores hjemmeside anklagemyndigheden.dk – og
følg os på Twitter, hvor vi markerer vores opslag med:

#anklager